

בענין טלית גדול וטלית קטן II - שיעור 774

I. להתעטף בציצית כעטיפת הישמעאלים

- (א) כל עטיפה שאינה כעטיפת הישמעאלים אינה עטיפה (מועד קטן ט"ו.)
- (ב) דעת הטור (סימן ח) כמו שפירשו הגאונים שצריכה להיות כעטיפת הישמעאלים שהיא עטיפה גמורה
- (ג) אמנם הביאו ג"כ דעת הבעל העיטור שאין צורך אלא כדרך בני אדם שמתכסים בכסותם פעמים בכיסוי הראש ופעמים בגילוי וכן פסק השו"ע (ח - ז) שאין צריך עיטוף שלא נאמר כן אלא לענין אבילות והרמ"א לא הגיה
- (ד) עיין בשו"ת הרדב"ז (שמ"ג) שיש לפסוק כשיטת הגאונים מכמה טעמים (כ) שכל דבריהם דברי קבלה (ל) לדעת העיטור היה צריך להיות נוסח הברכה להתכסות ולא להתעטף (ג) ואפילו להעיטור יש לכסות את הראש (ז) אם היה די להשליך את הטלית על הכתפים בלבד לא היה צורך לטלית גדול אלא היה די בטלית קטן
- (ה) עיין במעשה רב של הגר"א (אות ט"ו) דאין צריך להתעטף כעטיפת הישמעאלים ושמענו מהגר"ח קניבסקי שהחזו"א לא היה מתעטף בטלית על העינים אלא כיסה ראשו בלבד ממעל לעינים יש לחוש בזה משום הפסק בין הברכה לעיטוף
- (ו) וכן כתב עוד יוסף חי (צראשית אות י"ח) שלא יגיע ראש הטלית אלא עד המצח באופן שיהיו עיניו גלויין ונראין גם אחר השלכת הכנפות לאחוריו וכ"כ הנימוקי אורח חיים דלא יתכן שפירושו כיסוי הפנים והעינים בטלית שהישמעאלים יכשלו בהליכתם והגרש"ז אויערבאך נהג להגביה הטלית גדול קצת מעל ראשו ותו לא כדעת הגר"א (הליכות שלמה ג - אות 33)
- (ז) אמנם עיין במ"ב (ח - ד) שיכסה ראשו בטלית עד פיו וכ"כ השו"ע הרב (ח - ה) לכסות הראש עם הפנים עד גומות שבלחי למטה מפיו וכ"כ הערוך השלחן (ח - ה) והקיצור שו"ע (ט - ח) וכ"כ המג"א (ז) שכ"כ האר"י ז"ל עפ"י קבלה (ועיין בספר ציצית הלכה פסוקה דף ט אות ט"ו)
- (ח) עיין באשל אברהם מבושטאטש שצריך לעשות עטיפת ישמעאלים שהחלק העליון של הטלית מכסה ראשו ומצחו עד למעלה מהעינים והחלק האחורי של הטלית יכסה את רוב הגב ומקבץ לפניו את ד' הכנפות ומשליכן לאחוריו מעל כתיפו השמאלית ומתעטף בחלק התחתון של הטלית לפניו באופן שמכסה את החזה ולמעלה עד החוטם נמצא שכל חלק גופו העליון וצדדי פניו ופיו ומצחו מכוסים בטלית ורק העינים מגולות
- (ט) אלה שנוהגים לכרוך הטלית על צוארם וכל ארבע כנפות הציצית מול פניהם אינם יוצאים ידי חובת המצוה ומכרכים ברכה לבטלה (שו"ת יחזה דעת ה - ח)
- (י) אין ענין להתעטף הציצית לצד ימין (פסקי תשובות ח - אות 68)
- (יא) הגר"א לא אמר מה יקר (שם אות 70)
- (יב) יזהר מאד שלא לדבר אף לא תיבה אחת בין הברכה לעטיפה ואף לא לענות אמן וקדושה וברכו ושאר דברים שבקדושה ואם הפסיק צריך לחזור ולברך (שו"ע ר"ז - ג) אמנם מיד כשהניח הטלית על ראשו וגופו רשאי להפסיק וכמו שיוכל מיד לומר פסוקי מה יקר (כף החיים ח - ל"ט)
- (יג) בענין עטיפת טלית לבחורים - עיין במ"ב (ח - ד) דבחור לא ללבוש טלית גדול אפילו

II. עוד דיני ציצית

- (א) מצוה לאחוז את הציצית ביד שמאלית כנגד הלב בשעת קריאת שמע כמו שנאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ולכן גם איטר יד יאחוז הציציות ביד שמאל (שו"ת באר משה 3 - ה)
- (ב) שיעור טלית שחייבת בציצית יש חלוקי דעות ודעת האג"מ (ה - כ - כ"ה) הוא ג' רביע אמה שהוא פחות משמונה עשרה inches ויש מחמירים עד ארבעה ועשרים
- (ג) הלובש טלית כדי להראותה לאחרים או כדי ללמוד סדר העיטוף פטור מן הברכה (מג"א י"ט - 3)
- (ד) בגד העשוי רק להגן מגשמים ולכלוך דעת החתן סופר דפטור "כי דרושה הנאת לבישה המגינה מקור ומחום" אבל הבית ברוך כתב שאם בא להגן מגשמים שלא יגיעו לבשרו הוי כקור וחום (ספר ציצית הלכה פסוקה זף שפ"ד)
- (ה) חוטי הציצית שנפסקו יכול לזרקן לאשפה מפני שהוא מצוה שאין בגופה קדושה (כ"ח - ה) וי"א דאף לאחר שנפסקו אין לנהוג בהן מנהג בזיון אלא שאינן צריכין גניזה ויש מדקדקין לגונזן (רמ"א) וכתב המהרי"ל דיניח הציצית בתוך הספר (מ"ב ח)
- (ו) בענין עשיית עטרה של כסף לטלית עיין בערוך השלחן (ח - י) שסובר שאין לעשות משום דבזה נראה דהעיקר הוא מה שעל הראש ולא על גופו ועיין באג"מ (ה - כ - ג) דהעטרה הוא היכר למקום המונח על הראש שלא להורידו פעם אחרת ולכן יש לנהוג לעשות העטרה רק לסימן ולכן אין צריך לשנות מנהגנו
- (ז) בענין קיפול הטלית והבאתה מבית הכנסת לביתו בשבת אחר התפלה במקום שיש בו עירוב תלוי אם יש שם מקום משומר או לא (אג"מ ה - כ - ח)
- (ח) יכולה אשה לברכת על ט"ק דיש לה מצוה כאינו מצווה ועושה ומה שכתב המג"א דבטלית מצוייצת אם לבשה ברה"ר חייבת חטאת שהוא דוקא בטלית גדול שאינו בגד שלה שמיוחד לתפלה ובשביל הציצית מתחייבת (אג"מ ה - י"ח - מ"ג) ובציצית על טלית קטן שייך לאשה ואם תרצה ללבושה צריך שיהיה בצורה אחרת מבגדי אנשים (אג"מ ד - מ"ט)

III. ללבוש הטלית קטן תחת בגדו ואף הציציות יהיו מכוסות בבגדיו

- (א) עיין בשו"ע (ח - י"ב) שעיקר מצות טלית קטן ללבושו על בגדיו כדי שיראנו תמיד ויזכור מצות ה'
- (ב) ועיין במ"ב (כ"ה) שהביא המג"א דהבגד יכול ללבוש תחת בגדיו אבל הציציות צריך להיות בחוץ והפסוק ד'וראתם אותו הוא על הציציות ולא על הבגד ומ"ב (כ"ז) כתב האלו שמכסין הציציות תחת בגדיהם עתידין ליתן את הדין
- (ג) ועיין עוד בשו"ת יחווה דעת (3 - ה) שכתב דהאר"י ז"ל וכן דרכי המקובלים דרק בשעת הברכה צריך וראיתם ולא אחר כך וכ"כ השו"ת ציץ אליעזר (ח - ג) דהמקילין יש על מי לסמוך